

Nagrada BOŹIDAR MILIĆ nosi ime poznatog arhitekta, urbanista i profesora na Univerzitetu Crne Gore u Podgorici BoŹidara Milića. Nagrada je osnovana na inicijativu i pod pokroviteljstvom obitelji i Arhitektonskog fakulteta Univerziteta Crne Gore u Podgorici.

Odbor za dodjelu Nagrade imenovao nas je za članove Źirija za prijedlog rada za Nagradu u grupaciji "Kritiĉko-teorijski tekst". Nakon raspisanog natjeĉaja i primitka prijava radova za ovu grupaciju, pregledali smo sve pristigle radove i na temelju *Pravilnika o dodjeli Nagrade BoŹidar Milić* proveli smo postupak ocjene i vrednovanja svih pristiglih radova - njih **deset**.

U vrijeme kada je istraŹivaĉki i znanstveni rad na temu arhitekture, urbanizma, prostornog planiranja i povijesne baštine iz ovih podruĉja sve više potisnut na "rub događanja", iskreno nas je ohrabrio veliki broj prijava na temu istraŹivanja i teorije i pristigli broj svakako opravdava zamisli i odluke osnivaĉa ove Nagrade. Istovremeno, u današnje vrijeme kada su temeljna istraŹivanja na neki naĉin stavljena u stranu iz razloga što su to "ona dosadna i nerazumljiva" podruĉja, s radošću možemo primijetiti da je to pogrešno promišljanje. Pristigli radovi unutar teme "kritiĉko-teorijski tekst" pokazuju širok raspon istraŹivanja, kako u znanstveno-struĉnom pristupu, tako i po širini prostornog i vremenskog polja istraŹivanja.

Pri odabiru radova rukovodili smo se *naĉelima ocjenjivanja* navedenim u ĉlancima 6 i 8 *Pravilnika o dodjeli nagrade BoŹidar Milić*. Svi pristigli radovi pokazuju i ukazuju na neki od mogućih smjerova istraŹivanja i dokumentiranja vrijednosti arhitektonskog i/ili urbanistiĉkog stvaralaštva iz bogate povijesti arhitekture, urbanizma i prostornog planiranja na podruĉju Crne Gore.

Poštujuci odredbe spomenutog *Pravilnika*, a posebice odredbi ĉlanka 6, stavak (1), toĉka 3: naĉelo ***Pripadnosti - Posebno će se isticati ona ostvarenja koja svjedoĉe pripadnost crnogorskom prostoru i kulturi***, i odredbi ĉlanka 8, stavak (1):

Nagrada za kritiĉko-teorijski tekst dodjeljuje se

- *autorima teksta o arhitekturi, urbanizmu, prostornom planiranju, zaštiti graditeljskog nasljeđa, razvoja savremene arhitektonske misli, kao i unaprijeđena nastave iz oblasti arhitekture i građevinarstva (udŹbenika) - crnogorskim drŹavljanima*
- *autorima kritiĉko-teorijskog teksta koji se bavi crnogorskom arhitekturom, urbanizmom, i prostorom uopšte - bez obzira na drŹavljanstvo objavljenih u prethodnoj kalendarskoj godini kao i u tekućoj godini do datuma dodjele Nagrade, i to za knjige, kritike, eseje, udŹbenike i pisane rijeĉ uopšte.*

ĉlanovi Źirija vrlo podrobno su pregledali (proĉitali) sve zaprimljene radove i donijeli jednoglasnu odluku da se rad ***Nova škola arhitekture u Beogradu*** autora Branislava Folića, bez obzira što je autor ovog rada crnogorski drŹavljanin (ispunjava odredbe ĉlanka 8, stavak 1, toĉka 1) ne može uzeti u daljnje razmatranje jer se prijavljeni rad bavi istraŹivanjem povijesti arhitektonske škole u Beogradu (ne ispunjava uvjete odredbi istog ĉlanka i stavka, ali druge toĉke).

U nastavku vrednovanja i konaĉnog ocjenjivanja pristiglih radova ĉlanovi Źirija su jednoglasno usvojili i dodatne kriterije za vrednovanje, a to su:

- povijesno društvena sloŹenost istraŹivanja***
- prostorna obuhvatnost i podrobnoost istraŹivanja***
- raznolikost istraŹivanog podruĉja***
- naĉin pristupa istraŹivanju***
- naĉin objave rezultata istraŹivanja.***

Svaki zaprimljeni rad pregledan je i razvrstan u kategorije ustanovljene prema gore navedenim kriterijima za ocjenu i vrednovanje te istovremeno bodovani od 1 do 5. Način bodovanja vidljiv je u priloženoj tablici.

Kod prvog kriterija - **povijesno društvena složenost istraživanja** žiri je svaki rad ocjenjivao na temelju složenosti i obuhvatnosti pristupa povijesno-društvenim temama vezanih za arhitekturu i urbanizam. Radovi su pokrivali razdoblje od nekoliko desetaka godina pa sve do nekoliko stoljeća.

Kod drugog kriterija - **prostorna obuhvatnost i podrobnost istraživanja** žiri je svaki rad ocjenjivao na temelju obuhvata istraživanog prostora i/ili podrobnosti analize, a koja pokriva područja cijele Crne Gore, preko više ili jedinog grada do njegovog dijela te jedne ili više sličnih zgrada.

Kod trećeg kriterija - **raznolikost istraživanog područja** žiri je svaki rad ocjenjivao na temelju raznolikosti (brojnosti) tema istraživanog prostora koja se kretala od područja javnih i "privatnih" prostora naselja, zgrada; vrednovanje zgrada i zahvata u prostoru kroz njihovu pojavnost i važnosti za kulturnu baštinu iz područja arhitektonskih i urbanističkih vrijednosti Crne Gore.

Kod četvrtog kriterija - **način pristupa istraživanju** žiri je svaki rad ocjenjivao je na temelju načina provedenog istraživanja (znanstveni, stručni ili popularizacijski)

Kod petog kriterija - **način objave rezultata istraživanja** žiri je radove promatrao na temelju količine i načina objave rezultata istraživanja (znanstvena knjiga ili članak, knjiga za šire čitateljstvo, javno objavljen članak u tisku ili na mrežnoj stranici) i ovaj kriterij nije brojčano vrednovan.

U nastavku dajemo popis radova koje je Žiri uzeo u razmatranje i vrednovanje:

1. **Bajković Miodrag: *Pogled na crnogorsku arhitekturu 20. i 21. stoljeća***
Objavljen u časopisu za kulturu, umjetnost i društvena pitanja „Gledišta“ (br. 1, str. 28 i 29, prvi dio) i u dnevnom listu „Pobjeda“ (21. do 25. 02. 2019.) kao i na portalima „Antena M“ i „Zrcalo.me“
Godina objavljivanja: 2019
2. dr **Bojković Vladimir (1): *Arhitektura i urbanizam Nikšića nakon Drugog svjetskog rata***
Izdavač: Zadružbina Andrejević, Beograd
Godina objavljivanja: 2019
3. dr **Bojković Vladimir (2): *Slobodan Vukajlović – Grotta Regina: Logičan dodatak duhu mjesta***
Objavljeno u: Časopis Inženjerske komore Crne Gore – POGLED
Godina objavljivanja: 2018
4. dr **Bojković Vladimir (3): *The Meander Building by Architect Bruno Milić: The beginning of Modernism in the City of Nikšić***
Objavljeno u: Znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam - PROSTOR
Godina objavljivanja: 2018.
5. Doc. dr **Komatina Dragan, dia; Alihodžić Jašarović MSc Ema: *Projekti Ivana Meštrovića i Harolda Bilinića na Lovčenu u tadašnjem političkom i ideološkom kontekstu***
Objavljeno u: Znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam PROSTOR
Godina objavljivanja: 2018.
6. **Novaković Marija i Samardžić Milica: *Nova saznanja o tvrđavi Svetog Krsta u Perastu***
Objavljeno u: Boka, 38. Zbornik radova iz nauke, kulture i umjetnosti
Godina objavljivanja: 2018.

7. **Stamatović Vučković** Slavica: *Arhitektonska komunikacija: objekti kulture u Crnoj Gori 1945-2000*
Izdavač: Univerzitet Crne Gore
Godina objavljivanja: 2018
8. **Vujošević Milica, Dragović Sonja, Rabrenović Jelena, Draganić Ružica:** *Planiranje protiv grada – Kako su javni prostori i kulturna baština žrtvovani privatnim*
Izdavač: Centar za istraživačko novinarstvo Crne Gore i Nevladino udruženje KANA / ko ako ne arhitekt
Godina objavljivanja: 2018
9. **Vujošević Milica, Rabrenović Jelena, Dragović Sonja, Jovičević:** Ivan: *Pristup izradi planskog dokumenta – Učešće javnosti u planiranju Bloka 5 u Podgorici*
Izdavač: Nevladino udruženje KANA / ko ako ne arhitekt
Godina objavljivanja: 2017

Prema usvojenim kriterijima svaki zaprimljeni rad ocijenjen je ocjenom 1-5. Popis autora u narednoj tablici je prikazan abecednim redom po prezimenu prvog navedenog autora. Rezultati za svaki rad pojedinog(ih) autora, a prema utvrđenim kriterijima prikazani su u narednoj tablici:

		povijesno društvena složenost istraživanja	prostorna obuhvatnost i podrobnost istraživanja	Raznolikost istraživanog područja	Način pristupa istraživanju (znanstveni, stručni, popularizacijski)	Način objave rezultata istraživanja					UKUPNO
						Znanstvena knjiga	Znanstveni članak	Knjiga za šire čitateljstvo	javno objavljen članak u tisku	Mrežna stranica	
	kriteriji žirija	A	B	C	D	E					
1	Bajković Miodrag	2	3	2	2	-	-	-	+	+	9
2	Bojković Vladimir (1)	5	4	5	5	+	-	-	-	?	19
3	Bojković Vladimir (2)	2	2	2	3	-	-	-	+	?	9
4	Bojković Vladimir (3)	2	2	2	4	-	+	-	-	+	10
5	Komatina Dragan, Alihođić Jašarović Ema	3	1	3	3	-	+	-	-	+	10
-6	Novaković Marija, Samardžić Milica	3	2	2	3	-	+	-	-	-	10
7	Stamatović Vučković Slavica	5	3	5	5	+	-	-	-	+	18
8	Vujošević Milica, Dragović Sonja, Rabrenović Jelena, Draganić Ružica	3	4	3	4	-	-	+	-	+	14
9	Vujošević Milica, Rabrenović Jelena, Dragović Sonja Jovičević Ivan	3	4	4	4	-	-	+	-	+	15

Na temelju rezultata vrednovanja i bodovanja svakog zaprimljenog rada članovi žirija donose jednoglasnu Odluku o dodjeli nagrade Božidara Milića autoru:

dr Vladimir Bojković

Arhitektura i urbanizam Nikšića nakon Drugog svjetskog rata

Izdavač: Zadužbina Andrejević, Beograd
godina objavljivanja: 2019

Želimo posebno pohvaliti autoricu **Stamatović Vučković** Slavicu za njen rad **Arhitektonska komunikacija: objekti kulture u Crnoj Gori 1945-2000**.

Pregledom svih zaprimljenih radova želimo još jednom naglasiti važnost daljnjeg rada na svim poljima teorijsko-kritičkog rada u struci arhitekture, urbanizma, kulturne baštine, povijesti arhitekture i urbanizma na području Crne Gore te stoga žiri želi ohrabriti sve buduće autore na raznolikost pristupa i rada na tim poljima. Pisana riječ nije sama sebi svrhom, ne ostaje u apstraktnoj domeni, nego ona uvijek ima svoj utjecaj na kulturnu i društvenu stvarnost, naročito dugoročno.

Kroz poticanje i njegovanje sustavnosti u teorijsko-kritičkom radu, kroz kumulativno i sinergijsko djelovanje brojnih i različitih glasova dogodit će se promjene i u samoj praksi, ali i u širem društvenom položaju arhitektonske i urbanističke struke.

Zagreb - Beograd, 10.11.2019.

Žiri za dodjelu Nagrade Božidar Milić:

prof.dr.sc. Nenad Lipovac

Mr.sc. Ljiljana Miletić Abramović

Maroje Mrduljaš

